

RESNICA ZA VSAKO CENO!

LIST "SLOVENIJA" : Listič "Klic Triglava"

"Zame je bilo vprašanje Rokopisov v prvi vrsti moralno vprašanje—ako so falzificirani, moramo to pred svetom priznati. Naš ponos in naša vzgoja ne smeta temeljiti na laži. In pa: niti svoje lastne zgodovine nismo mogli prav spoznati, dokler smo se spodtikali na izmišljeni preteklosti."

T. G. Masaryk

KDO more zameriti slovenskemu beguncu, ki je preživel leta strahote in si poiskal svobodo na zapadu, če se v mislih vrača v preteklost in išče vzroke narodove nesreče? Leta, dogodki in svobodni svet so ga prisilili, da nič več slepo ne verjame, da posluša to in ono stran, da več premišlja in se sam nato odloča. Preveč je bilo lepih besed, preveč je bilo žrtev—premalo uspehov in preveč porazov. Bodočnost bo lepša, če bo slonela na resničnosti. Do nje pa moramo priti sami; pogumno pogledjmo stvarjem v obraz, četudi boli.

Ko smo ob raznih prilikah pisali v KT o medvojni dobi, smo naleteli na stališče, da je večina Slovencev med vojno v dobri veri podprla Osvobodilno fronto, četudi je več kot jasno, da titovščino danes povsem zavrača.

Ob tej trditvi se je nedavno ustavila tudi clevelandška "Slovenija" in v 5. številki označila takšno stališče kot neresnično, ki povzroča škodo naši enotnosti in koristi komunistom ter da je slovenski narod trdno stal za svojimi strankami.

Dolžni smo naše stališče osvetliti in utemeljiti:

V NAČELU

O sami stvari smo začeli razpravljati spričo nerazumljivega vztrajanja Narodnega odbora, da ima legitimacijo večine Slovencev, ki da je vendar bila v treh predvojni političnih strankah (klerikalni, liberalni in socialistični) in da so ti Slovenci tudi med okupacijo podprli delo Narodnega odbora.

Te legitimacije smo osporavali, češ da so bile predzadnje in zadnje predvojne volitve nedemokratske (torej ne predstavljajo pravega odraza narodove volje) in da je potem izbruhnila doma revolucija, ki je zajela ves narod in kjer je OF dobila podporo večine Slovencev v dobri veri, da gre za narodno in osvobodilno stvar.

Brez dvoma je zadnjih deset let najtragičnejša in najkritičnejša doba slovenske zgodovine. Zato gotovo ni prijetno niti lahko obravnavati dogodke teh let. KT stvari ne bi načenjal, da k temu ni bil prisiljen. Prisiljen, da brani resničnost, katere zanikanje bi moglo pripeljati do novih nesreč.

OB DEJSTVIH

Prav gotovo se nihče ne more za svoje trditve sklicevati na kakšno demokratično glasovanje, ki bi enostavno in jasno pokazalo pravo podobo. Potem tudi teh razprav ne bi bilo treba, saj bi vsi vedeli pri čem smo.

Toda za ugotavljanje dejanskega narodovega razpoloženja moremo upoštevati posamezna važna dejstva, katerih poznanje in priznanje nas bo privedlo do našega zaključka.

Oglejmo si najprej organizacijsko moč obeh taborov. Protikomunisti smo do kapitulacije Italije imeli svojo organizacijsko mrežo razpredeno predvsem v Ljubljani in ostali ljubljanski pokrajini. Na Primorskem v deželo nismo prodrli, ostali smo le v glavnem centru—Gorici, pa še tu ni govora o masovni organizaciji. Primorska je kapitulacijo Italije 1943 dočakala v znamenju OF.—Ž Gorenjsko je obstajalo par osebnih slabih stikov (situacija torej še slabša kot na Primorskem, saj je Gorenjska poznala samo "gošarje").

Šele koncem leta 1943 se vrata odpro tudi na Gorenjsko in še tja samo v največje kraje (predvsem Kranj z okolico, Jesenice). Situacija se tako izboljša 1944, zlasti po osnovanju gorenjskega domobranstva.—Koroška je začetkom 1944 vzpostavila par šibkih informacijskih postojank, ki so obenem prevzemale tudi majhno količino propagande.

Na Štajersko dobimo reden stik šele 1944; tam so Zmagoslavovi četniki delovali že od prej predvsem v Slovenskih goricah, imeli po so tudi ponekod drugod nekaj osebnih postojank.

Toda prav nikjer razen v Ljubljanski pokrajini (z Ljubljano) ni mogoč govoriti o masovni protikomunistični politični organizaciji, o gibanju. Protikomunistični tisk se je dobival in bral predvsem v Ljublj. pokrajini, izven nje pa je krožilo tu in tam po nekaj deset izvodov. Organizacijsko in propagandno je bila daleč pred nami OF. Niti primerjati ne moremo njihovih sistematično izpeljanih regionalnih odborov z našimi, ker se mi razen v Ljublj. pokrajini, kjer smo nekaj imeli, drugod tekom časa nismo povzpeli niti do pokrajinskih. Kako naj primerjamo nasprotnikovo organizacijo javk in stalne terenske kurirske zveze, množino informatorjev in propagandistov z našo organizacijo, ki je niti enkrat nismo mogli iskreno zediniti v enoten organizacijski aparat, kar bi morda prineslo boljše rezultate? Partizani so imeli lastne bolnice, zavidljivo število ilegalnih tiskarn in ročnih tehnik, skrivna skladišča in delavnice—o čemer smo mi lahko samo sanjali in se čudili. Si je mogoče predstavljati vso odlično partizansko organizacijo brez zaslombe in podpore prebivalstva? V ilegalnosti celo? Če pa prebivalstvo ni bil odločen faktor—zakaj pa mi kljub vsem tim in javnim podporam domobranstva nismo uspeli na Primorskem in Gorenjskem, niti ne na Štajerskem in Koroškem. Komunistom smo mogli resno konkurirati—politično in vojaško—samo v Ljubljanski pokrajini, kjer pa je Bela Krajina bila še problem zase.

Za partizani so se začetkom leta 1942 pojavili ilegalni četniki. Takrat še ni bilo oboroženega spora med partizani in kasnejšimi protikomunisti. In vendar se ti ilegalni četniki (pred pojavom Vaških straž) niso mogli dvigniti nad par sto ljudi, medtem ko je partizanstvo v kadru stalno rastlo. Ti ilegalci so se kretali v omejenem prostoru samo v Ljublj. pokrajini; šele sredi 1943 pridejo male grupe na obisk na Primorsko, za daljši čas par tednov pa šele 1944 in še tedaj so jo morali nato zapustiti do marca 1945, ko so Primorsko vojaško obvladale srbske protikomunistične edinice.

Pravtako se ilegalci niso mogli držati na Gorenjskem, niti pred niti po nastanku gorenjskega domobranstva. Bilo je le par večdnevni pohodov na Gorenjsko (iz Ljublj. pokrajine) najdalj do Kranja.

Vzroki? Predvsem pomanjkanje terenske organizacije in zaslombe v prebivalstvu. Pa so ilegalci vse dobro plačevali! A manjkala je moralna in stvarna podpora ljudi, manjkalo je stalnega dotoka novih borcev, manjkalo informacij, siste-

matične preskrbe. Ni bilo krajevnih zaupnikov, ki so za obstoj in deo ilegale neobhodno potrebni. Situacija se za ilegalce ni dosti izboljšala niti po osnovanju domobrancev na Primorskem in Gorenjskem—zakaj sicer samo priložnostni obiski.

Le v Slovenskih gorah so se držali ilegalci, pa še tam ni mogoče govoriti o polnem značaju stalnih četniških operativnih enot.

Nasprotno pa ste partizane in njihove edinice dobili povsod. Kjer so se morali umakniti vsled domobranskih postojank iz dolinskih predelov, ste jih dobili v hribih s stalnimi akcijami proti dolinam.

Zanimivo pa je opazovati tudi odmev med prebivalstvom ob pojavu oborožene legale (Vaških straž in domobranstva). V Ljublj. pokrajini, ki je na kmetih močno trpela pod komunisti, je domobranstvo dobilo med kmečkim prebivalstvom skoro polno podporo. A razlika je bila vidna že v dolenjskih in notranjskih trgih—Ribnica, Trebnje, Kočevje, Vrhnika, Logatec, itd. Tu smo bili v manjšini. Razsulo 1943 je to najbolj zgovorno dokazalo. Situacija se šele leta 1944 malo izboljša.

Celo sama Ljubljana je vprašanje zase. Spominimo se navdušenega sprejema partizanov maja 1945. Očividci, protikomunisti, so nam dovolj pripovedovali o tem. A vendar je bila Ljubljana naša najmočnejša organizacijska in politična postojanka.

Primorski domobranci so imeli številne težave, da so se lahko obdržali. Spominimo se Soške doline, Postonjske okolice, Krasa; koliko težav in izgub. Šele s prihodom srbskih edinic se situacija vojaško—in ponekod malenkost politično—okrepi. Sicer pa poglejmo koliko protikomunističnih borcev nam je dala Primorska. Procent je bil zares majhen.

Gorenjski domobranci so imeli na začetku ob ustanavljanju postojank velikanske težave, predvsem kar se tiče ljudske podpore in zaupanja. Situacija se je šele na zimo 1944-45 nekaj izboljšala. Številčno se z domobranci v ljublj. pokrajini sploh ne dajo primerjati.

Zanimiv pojav je poskus organiziranja nekega domobranstva v Prekmurju. Madžarske oblasti niso bile nenaklonjene, a ljudstvo je bilo odločno proti. Celo v emigracijo je po letu 1945 prišel glas, naj se oni, ki so skušali ustanoviti domobranstvo v Prekmurju—ne vračajo ob ev. osvoboditvi.

Nazadnje tudi celotno število 20.000 oboroženih prostovoljnih legalcev od vsej podpori okupacijskih sil ni baš briljantno. Izgovor, da okupator ni dovolil več, je ničev ob dejstvu, da je bilo dovoljeno število v ljublj. pokrajini precej prekoračeno. Na Gorenjskem in Primorskem je bilo gotovo v interesu okupatorja čim več domobrancev. Pa se vendar število ni zlepa moglo znatno dvigniti. Domobranci iz ljublj. pokrajine so morali hoditi celo na Primorsko in v par slučajih tudi na Gorenjsko. Brez dvoma je vsak protikomunistični Slovenec, če je hotel postati domobranec, to lahko postal—ne glede na razpoloženje okupatorja. Za to je bilo že dovolj dobro preskrbljeno.

Mimogrede se moremo spomniti tudi razpoloženja onih Slovencev, ki so jih Nemci preselili 1941 v Srbijo iz Gorenjske in Štajerske. Dali so nekaj dobrih protikomunistov, a večina je bila na strani partizanov, pa naj bo to v Ljubljani, kamor so prišli 1941-42 ali pa v Srbiji, kjer jih je večina ostala. Srbski četniki od njih niso mnogo imeli.

Zanimivo je (končno tudi) vprašanje nas—beguncev. Ogromna večina—vštevši 10.000 vrtnjenih iz Vetrin—nas je iz ljublj. pokrajine. Se vam ni zdelo 1945 izredno nizko število beguncev iz Gorenjske, Primorske, Štajerske? Pa so po številu prebivalstva daleko pred ljublj. pokrajino. Te številke mnogo govore.

Končno pa imamo na razpolago tudi nekaj statistike, četudi samo za Primorsko in Koroško.

Marsikomu bo nerazumljivo, da je po vseh zločinih, po vseh političnih lumparijah, po štirih letih titovščine, na občinskih volitvah v AA-pasu Tržaškega ozemlja leta 1949 dobila titovska fronta prav toliko slovenskih glasov kot demokratična (ca 5.000). A slovenskih glasov, oddanih za kominformiste, niti ne štejemo, pa jih je bilo prav veliko.

Poglejte rezultat deželnozborskih volitev na Koroškem 1949. Po vseh komunističnih sleparijah, titovska Demokratična fronta delovnega ljudstva dobi 2.077 slovenskih glasov ne računajoč pri tem glasov, oddanih za kominformiste.

In letošnje občinske volitve na Koroškem. Izrazito protikomunistična slovenska Krščanska ljudska stranka dobi od vseh oddanih slovenskih glasov (4.831) le 2.311, torej pod polovico, ne upoštevajoč možnost oddanih glasov za KP Avstrije.

Kaj pravijo te porazne številke?

Ne sumimo v patriotizem in poštenje dr. Tišlerja na Koroškem. Pa kaj je bil vzrok, da je prekinil z OF šele 9. januarja 1948. Bil je član Pokrajinskega odbora OF za Koroško. Mislimo, da je dr. Tišler imel dovolj tehtnih razlogov za vztrajanje v OF, pri čemer verjetno razpoloženje ljudstva ni bilo poslednje.

Prav tako ne sumimo v patriotizem in demokratičnost dr. Agneletta v Trstu. Pa kaj je njemu in njegovim redkim začetnim sodelavcem branilo, da so izdali Demokratično šele aprila 1947, decembra istega leta pa imeli šele prvi občni zbor Slov. demokratske zveze?

Kako da takšni dogodki nastopijo še tako pozno, ko mora vendar vsakemu Slovencu—zlasti onim pred vrati Ljubljane—biti jasno, kaj je komunizem?

ZAKLJUČEK

Na osnovi vsega tega bo marsikdo lahko vsaj podvomil, če smo imeli na svoji strani res večino naroda. Zaključek ni razveseljiv, četudi to še ni zadnja beseda. Kajti kot je slovenski narod svoj čas v **dobri veri** podprl Osvobodilno fronto, ker je mislil, da je to resnično narodna, demokratična, osvobodilna in socialno napredna zadeva—in **OF je odbila stare slovenske stranke**—tako jo je kasneje v ogromni večini zavrgel, ko je na lastnih ramah občutil težo tega bremena in spoznal z lastnimi očmi—kaj je resnica. Spoznanje je bilo pozno (po vojni šele!), mislimo pa, da ne prepozno za slovenski narod.

Ni nam prišlo na misel, da se bo o tej stvari toliko pisalo, ker smo predvidevali, da bo lahko vsak sam prišel do istega zaključka, če bo zares težil k temu, da za vsako ceno spozna resnico. Žal do tega ni prišlo in tako smo dolžni dati pojasnilo; pred tujo javnostjo pa naših internih zadev nismo vlačili. Ni modro, da bi svoje perilo prali pred tujim svetom. A tudi pošteno ni, če bi se pred tujci in pred seboj kitili s pavovim perjem. Oni, ki nam podtikajo podzavestno delo za komuniste, slabo služijo Resnici in dajejo slabo spričevalo narodu, ki je samo iz iskrenih narodnih, demokratičnih in protikupatorskih pobud v **dobri veri** podprl Osvobodilno fronto. Žal, protikomunisti nismo mogli naroda odvrniti od nevarnosti, ki je prihajala zavita v ovčja oblačila nad vse nas in ki smo jo mi predvidevali. Ta tragedija ni doletela samo naš narod.

Navedli smo dejstva, ugotovili smo stvarno stanje. Poglavlje zase pa je seveda razpravljanje o vzrokih in ugibanje, kako bi moglo biti, če ne bi bilo tako. V to seveda nismo zahajali—ker to nima nobene zveze s tem, ko je treba ugotoviti končno dejstvo.

Bili smo dolžni pokazati na dejstva. Da se ne bomo varali in da ne bomo sloneli na neresnici in se z njo zrušili. Ob vsem pa si ne moremo misliti, da bi kdo imel egoistične namene, ko bi si hotel z zanikanjem dejstev prilastiti legitimacijo narodovega zaupanja. To ne bi bilo pošteno.

★ ★ ★

JAVNO MNENJE

Samo Klic Triglava kritizira našo predvojno demokracijo?—Dragi gospod urednik! "Daily Herald," organ laburistične stranke, je objavil 25. 3. 1950. poročilo svojega dopisnika G. E. R. Gedye-a o volitvah v Jugoslaviji pod naslovom "Tito meri temperaturo" (Tito takes the temperature), v katerem trdi, da poslednje volitve niso volitve, ampak referendum, ki ima kaj malo skupnega z demokracijo, kot jo pojmujemo Angleži. "Toda," pravi dopisnik, "če se spomnim na zadnje volitve, ki sem jih videl v Jugoslaviji v "starih dobrih časih," potem je težko, da bi bil vznejevoljen nad sedanjimi."

"Maja 1935 so predsednik Jeftič in kup skorumpiranih politikov "izvedli volitve," baje da nadomestijo diktaturo generala Živkoviča z "Jeftičevo demokracijo."

"Ko sem prispel v Jugoslavijo, me je obiskala v mojem hotelu tajna policija in mi sporočila, da ne morem ostati tam. "Svetovala" mi je, da odidem takoj.—In sem odšel. Toda ne daleč. Pritihotal sem se nazaj in opazoval volitve."

"Videl sem vas za vasjo, ki so bile blokirane z vojsko in je bilo kmetom nemogoče iti na volišče, ker je Jeftič mislil, da bodo volili proti njemu.

Tisoči kmetov, volilcev, zaprtih v dvorišča in čuvani s policijo, so vpili in tolkli po ograjah zahtevajoč, da se jih pusti voliti.

Videl sem kup kmetov, ki niso hoteli "razumeti" in so hoteli s silo prodreti do volišča, pa so jih odpeljali v bolnico s krvavečimi glavami od udarcev policijskih pendrekov. Proti večeru so me zalotili detektivi z ukazom, da me spravijo preko meje."

* * *

POSVET V WASHINGTONU

V Washingtonu obstoja Council of Foreign Relations, v katerem od časa do časa razpravljajo med povabljenimi gosti vprašanja ameriške zunanje politike. Ta Svet ima tudi odsek za razpravljanje o Vzhodni Evropi. Običajno takim posvetom prisostvuje tudi opazovalec ameriškega zunanjega ministerstva.

Dne 17. januarja letos je bila spet konferenca tega Sveta, kjer sta na vnaprej postavljena vprašanja odgovarjala kot "discussion leader" tudi g. Konstantin Fotič, bivši jugoslovanski veleposlanik v USA in dr. Vladko Maček, predsednik HSS.

Vprašanja so se nanašala predvsem na teoretično razpravljanje o prehodu iz komunističnega režima in sistema v demokratskega v posameznih državah Vzhodne Evrope. Razpravljanje je obsegalo upravno, poljedeljsko, industrijsko in zunanje politično področje.

Imamo kopijo kratkega zapisnika tega posveta. Med prisotnimi odličnimi predstavniki ameriškega javnega življenja je bilo tudi par Jugoslovancev, tako tudi dr. Miha Krek kot predstavnik "League of Slov. Catholic Americans."

Potemtakem vidimo, da smo Slovenci imeli svojega zastopnika samo med poslušalstvom, dočim so Srbi in Hrvati imeli svoja zastopnika kot "discussion leader."

Pri vsem tem se nam najprej vsiljuje nerazumljivo vprašanje, kako da dr. Krek ni predstavljal Slovenskega narodnega odbora kot politične institucije slovenske emigracije, ampak Slovensko katoliško ligo.

Kako da poleg Srba in Hrvata ni bil tudi on vodja razpravljanja? Žalostno bi bilo, če bi Amerikanci tako omalovaževali Slovence in njihovo mnenje, da bi dali predsedniku Slovenskega narodnega odbora mesto le med poslušalci. Potem bi bila zelo velika potreba, da Slovenski narodni odbor povzdigne svoj glas.

Če pa so Amerikanci vendar povabili dr. Kreka za "discussion leader"-ja, zakaj se temu ni odzval? Vendar se ne more vnaprej strinjati z vsem, kar bodo Srbi in Hrvati rekli, saj imamo Slovenci pač svoje mnenje. Tudi dr. Krek mora imeti vendar svoje mnenje in se ne sme zanašati, da bodo že drugi dobro opravili.

Nikdar ne more koristiti pretirana skromnost, ki meji že na boječnost in nevednost.

KAJ SE NI TITO SPRL Z MOSKVO ZARADI KMETOV?

"Voditelj kmetovskih nacionalistov maršal Tito" (kot so ga označevali nekateri zapadni novinarji!) je rekel: "Ljudstvo mora biti samo kontrolor, ne le navzgor, temveč tudi navzdol. Samo mora prisiliti k izpolnitvi obveznosti tiste, ki jih nočejo izpolniti po svoji volji." In v skladu s tem piše "Slov. poročevalec" 28. februarja:

"Motnje pri naši preskrbi povzročajo oni kmetje, ki mislijo, da zakon o petletnem planu zanje ne velja. Mnogi od njih so zaslepljeni po sovražni propagandi, mnogi od njih pa se še niso ootresli teženj izkoriščanja in skrivajo kritične podelke kot so mast, žito in krompir, da bi mogli te stvari prodajati po višjih cenah. Taki kmetje predvsem nočejo rediti toliko živine, kot imajo možnosti, skrivajo prašiče in jih koljejo na skrivaj, zatajujejo svoje orne površine itd.

"Jasno je, da naša ljudska oblast v trenutku, ko velika večina naših delovnih ljudi gradi socializem brez vsake tuje pomoči (to naj si vtaknejo za klobuk zapadni kapitalisti! — op. ur. KT), ne bo dopustila, da bi posamezniki sabotirali njegovo

KRALJ PETER II. V LONDONU

Londonški časopisi so objavili vest, da je prisel kralj Peter II. na tridnevni obisk v London in da je 24. marca odpotoval v Pariz. "Daily Telegraph" z dne 24. marca pa pravi, da je bil njegov cilj "to meet members of the Yugoslav Royalist Movement"—sestati se s člani monarhističnega pokreta.

Po naših informacijah je kralj Peter v času svojega bivanja poklical k sebi tri člane "Jugoslovanskega Narodnega odbora." Kaj so razgovarjali, ne vemo. Kroži pa vest, da se misli kralj Peter za stalno naseliti v Londonu. Doslej je namreč stalno bival v Parizu in nekajkrat potoval v Združene države. V raznih krajih je dajal številne izjave na svojo roko.

Medtem je izbruhnila velika kriza v Belgiji zaradi vrnitve kralja Leopolda, ki dokazuje, da se kralji dandanes ne morejo več vrniti na prestole brez posvetovanja z narodom in samo na podlagi svoje lastne prerogative ter da ni odločilno legitimno pravo na prestol ali pa celo—osebnost kraljeva.

Belgijski socialisti ne zahtevajo republike, marveč se protivijo vrnitvi kralja Leopolda zaradi njegovega delovanja med vojno, ko se je pokazal preveč naklonjenega osebnemu režimu. Kralj in monarhija mora kot stabilna točka združevati državo, medtem ko je nedavni referendum v pogledu povratka kralja Leopolda pokazal, da kralj nevarno cepi narod. Dobil je le nekaj več kot 57% glasov in to večinoma med katoliškimi Flamci, medtem ko so Valonci glasovali večinoma proti njemu.

KARDELJ O TRSTU

Kot je znano, je Jugoslavija vključila svojo zono Svobodnega tržaškega ozemlja v gospodarsko strukturo Jugoslavije. Kardelj v svojem govoru v Mariboru 26. febr. indirektno pojasnil zadevo takole:

"Nedavno je imel v rimskem parlamentu znani iredentist in glasnik italijanskega imperializma Orlando šovinistični govor, v katerem je grmel proti "jugoslovanskemu terorju" v coni B, proti raznarodovanju italijanskega življa, razseljevanju, preganjanju itd., in zahteval, da je potrebno STO priključiti k Italiji. Ta izzivalni govor v obrambo italijanskih imperialističnih teženj je bil sprejet z glasnim odobravanjem parlamenta."

"Dalje je tržaki občinski svet 23. februarja sprejel resolucijo, kjer med prikrito gostobesednostjo obrekovanj proti Jugoslovanski upravi v coni B postavlja zahtevo po priključitvi STO Italiji."

"L. 1946 smo morali—zaradi splošnega miru—pristati na mirovno pogodbo, ki je odtrgala sedanje Svobodno tržaško ozemlje od Jugoslavije, toda danes ne moremo dovoliti, da bi nove dele našega življa, ki po mirovni pogodbi niso pripadli Italiji, izročili njej. O tem si morajo biti na jasnem vsi tisti, ki danes organizirajo protijugoslovansko gonjo, da bi z njo prikrili svoje imperialistične želje. Nikoli se nismo potegovali za tuje, toda svoje lastne pravice smo vedno z vso odločnostjo branili in jih bomo branili tudi v bodoče."

izgradnjo, ki pomeni boljše in lepše življenje za vse ljudi."

"V takih primerih moremo ponoviti besede maršala Tita, ki jih je izrekel na predvolilnem zborovanju v Titovem Užicu: "Tu je krivda na njihovi strani in če jih v tem primeru zadene močna roka državne kontrole oziroma ljudske oblasti (beri OZNE—op. ur. KT), tedaj so sami krivi."

"Zavedati se moramo, da zapadni kapitalisti ne bodo gradili socializma v naši državi, ter da bomo dobili od njih potrebne surovine samo v zamenjavo za naše proizvode."

"S tistimi, ki bi ostali gluhi za naše skupne potrebe in skupno prizadevanje, naj ljudstvo obračuna, kot zaslužijo izpodkopovalci naše samostojnosti."

+ ENGELBERT GANGL

Umrli je bivši starosta jugoslovanskega Sokola Engelbert Gangl v starosti 77 let. Pokopan je bil 28. febr. v Metliki. Med vojno se je priključil Osvobodilni Fronti in s svojim "vzglemom" potegnil za seboj večino Sokolstva.

MLEKO POD KOZOLCEM

Mednarodni dečji fond dodeljuje Jugoslaviji posebno pomoč za potrebne matere in otroke. Nadzor nad delitvijo te pomoči vodi republiški koordinacijski odbor, ki pa je zadevo organiziral na skrajno šibkih osnovah ali pa na osnovi delitve, ki je bila v komunistični Jugoslaviji že od nekdaj v praksi (zlorabe UNRRI-ne pomoči).

V okraju Trebnje je 11 delilnih centrov, a v zadnjem polletju niso ničesar razdelili. Stara zaloga mleka in mila je ležala v skladišču, novo pošiljatev mleka pa so začasno spravili kar pod kozolec. Organizacija dela je slaba, arhiv neurejen, odborove seje neredne in slabo obiskane, kontrole na terenu pa skoraj nobene. Namesto 70% enotne in 30% koruzne moke so delili samo koruno moko. Po riž za bolnega otroka so hodile matere takrat, kadar so doma klali in delali klobase.

Okrajni koordinacijski odbor na Jesenicah je dosegel samo 66% plana koristnikov, čeprav je v velikem industrijskem kraju otrokom predvsem potrebno mleko. Čevlji, ki so bili poslani za otroke v ustanovah, še vedno ležijo v skladiščih in v skladišču je našla kontrola tudi še nerazdeljenih 300 kg posnetega mleka in 200 kg graha. Okrajni koordinacijski odbor Grosuplje pa je že v oktobru vse razdelil, kar je bilo določeno za 6 mesecev, t.j. do konca februarja. Tudi v Trbovljah so od 6.000 upravičencev po novemberskem načrtu dali pomoč samo 3.939 osebam in namesto da bi uredili razvažanje sladkorja in moke šolskim kuhinjam, se te zaloge kopičijo v Trbovljah. Odbor ne obvlada delne mreže in le približno vpisuje prejemnike.

+ PREŽIHOV VORANC

18. februarja je umrl Lovro Kuhar-Prežihov Voranc v starosti 57 let. Pokopan je bil na ljubljanskem pokopališču, kamor so ga prenesli iz Maribora.

Prežihov Voranc je bil znan slovenski pisatelj-kulturni boljševik. Med vojno je bil eden vidnih voditeljev OF, za kar je bil treniran kot član KP že pred vojno. Po vojni je bil ljudski poslanec v prvi ljudski skupščini FLRJ.

Leta 1930 je pobegnil na Dunaj, kjer je bil član Kominterne—odseka za Balkan. Med vojno je bil aretiran v Ljubljani, udobno živel v ljubljanskih zaporih in bil nato "interniran" na Bledu, kjer ga je čuval Gestapo.

* * *

LONDON.—Nekatera časopisna poročila trdijo, da se Titu mudi skleniti sporazum z Italijo glede Svobodnega Tržaškega Ozemlja, ker bi rad sklenil "proti-kominformovski pakt," ki bi obsegal Italijo, Grčijo in Jugoslavijo. Grof Sforza, italijanski zun. minister, je ponudil Titu "premirje" in pogajanja tako glede Trsta kot glede sklenitve širokoptezne gospodarske pogodbe.

* * *

ZENEVA.—Ker je kralj Leopold dobil zelo šibko večino pri referendumu, ki naj bi odločil njegovo vrnitev na belgijski prestol, bo sedaj o tem sklepal parlament. Socialisti in liberalci so se izrekli proti vrnitvi, medtem ko je katoliška stranka za, a je v manjšini. Vlada g. Eyskens (kat. stranka) je odstopila.

"POSKRBELI BOMO, DA BODO KOMUNISTI PORAZENI"

Delavstvo v borbi proti komunizmu

Na obisk v USA je prispel generalni tajnik Mednarodne Konfederacije Svobodnih delavskih zvez g. J. H. Oldenbroek, rodom Nizozemec. Konfederacija je bila ustanovljena preteklega decembra v Londonu, ko je prišlo do preloma med demokratskimi delavskimi organizacijami Zapada in dotodanjo Svetovno zvezo delavskih unij, ki stoji pod komunističnim vplivom.

V svojem govoru pred predstavniki ameriških delavskih zvez je g. Oldenbroek izjavil med drugim sledeče:

"Kot so delovali protinacistični delavci med vojno, tako bomo mi delovali sedaj za Železno zaveso."

"Čehoslovaška ni komunistična. Poljska ni komunistična. Estonija, Litva, Latvija in Romunija niso komunistične. Nahajajo se pač pod železno peto."

"Kljub temu, da jim bo težko vrniti svobodo, se bo naša svetovna organizacija le lotila te naloge. V skladu s prilikami jim bomo nudili moralno in materialno podporo."

Protikomunistična delavska Konfederacija, ki ima svoj sedež v Bruslju v Belgiji, šteje petdeset milijonov organiziranih delavcev pripadajočih 53 narodom.

Na prvem sestanku izvršnega odbora 18-20. marca t.l. je bilo sklenjeno poslati posebno delegacijo na Daljni Vzhod, da prouči socialne pogoje in možnosti delovanja delavskih zvez. Komisija se bo zadržala dva meseca, nakar bo podala poročilo, na podlagi katerega bodo sprejete nadaljnje odločitve za razširitev demokratičnih idej na Vzhodu. Konfederacija bo ustanovila posebno šolo za pouk v delovanju delavskih zvez v Aziji.

G. Oldenbroek je dejal:

"Mi smo neodvisna organizacija in smo pripravljeni sodelovati z vladami. Toda prav tako smo jih pripravljeni kritizirati."

"V tem pogledu se razlikujemo od Svetovne zveze delavskih unij, ki je pripravljena kritizirati le one vlade, ki jih ne odobrava Moskva."

"Mi cenimo Program za obnovo Evrope in Atlantski Pakt, bomo pa gotovo kritizirali vsak poskus priznanja fašistične Španije. Priznanje vlade, ki ima svoj izvor v Mussoliniju in Hitlerju, bi vneslo razdor v naše vrste. A enotnost je važnejša kot pa pristranski odnosi s take vrste vlado."

G. Oldenbroek je izjavil, da bodo uporabljene vse sile svobodnega delavstva v borbi proti komunističnim naporom preprečiti razkladanje orožja ki ga pošiljajo Združene države v evropska pristanišča na osnovi skupnega obrambnega programa.

"Vsi priznavajo, da je svobodno demokratično delavstvo dalo polno podporo Programu za obnovo Evrope. Skoda je izgubljeni besed z govornicnjem,—kar počno komunisti,—da je s tem postalo delavstvo orodje imperialističnih sil."

"Nekateri ljudje temu verjamejo, na žalost. Taki ljudje poskušajo sedaj isto trditi glede Atlantskega Pakta. Toda podvzeli smo akcijo, ki bo ustvarila boljše razumevanje. Nasprotni smo vsakemu poskusu sabotaže Atlantskega Pakta, kajti to je edina pot, po kateri more Evropa braniti svojo neodvisnost. Komunisti bodo poraženi. Mi bomo za to poskrbeli."

"Naša organizacija se je odločila poskrbeti, da bo orožje prispelo na cilj. Ako se vrše nasprotni poskusi, ni tega krivo delavstvo, marveč komunisti, ki poskušajo stvar s terorjem in sramotnjem preprečiti."

G. Oldenbroek je po nacističnem napadu na Nizozemsko v letu 1940 prišel Anglijo, kjer deloval med vojno kot izvedenec za tovorjenje pri mornarici in bil odlikovan s Kraljevim Odlikovanjem Svobode.

da deluje "Socialni Sklad 29. oktobra," se ga spomnite s kakim prispevkom in vedite, da ste s tem storili dobro delo, ki ga bodo veseli naši sorojaki po DP-taboriščih, bolnicah in študentovskih domovih.

Za Sklad so darovali: g. M.M. iz Shipney-a 10/-; gg. M.A. in F.V. iz Brandforda po 3/-. Iskrena hvala!

KLIC TRIGLAVA izhaja vsakega 15. in 30. v mesecu.

Naročnina znaša za Vel. Britanijo 24 šilingov letno, 12/- polletno in 6/- četrtletno.

Za ostale države velja odgovarjajoča vsota s posebnim doplačilom za letalsko dostavo v prekomorske dežele. Višino naročnine in način plačila sporočamo vsakemu naročniku posebej.

DARUJTE ZA TISKOVNI SKLAD "KT"!

AKO SE NISTE POZABILI